

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ**

Διεύθυνση : Βασ. Γεωργίου Α' 1
Ταχ. Κωδ. : 546 36
Πληροφορίες : Παν. Σοφianoπούλου
Τηλέφωνο : 231331 7354
e-mail : p.sofianopoulou@thessaloniki.gr

Προς:

1. Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών
2. Γενική Διεύθυνση Ποιότητας Ζωής
3. Γενική Διεύθυνση Τεχνικών Έργων και Περιβάλλοντος

Κοιν.:

1. κ. Δήμαρχο
2. κ. Γενικό Γραμματέα
3. κ.κ. Αντιδημάρχους

ΘΕΜΑ: Ορθή τήρηση της διαδικασίας απευθείας ανάθεσης κατά το άρθρο 118 του Ν. 4412/2016, βάσει και της με αριθ. πρωτ. 99864/15-12-2025 εγκυκλίου

ΣΧΕΤ.: Η με αριθ. πρωτ. 99864/15-12-2025 (ΑΔΑ: 6Ξ2346ΝΛΣΞ-446) εγκύκλιος Υπουργείου Ανάπτυξης

Η απευθείας ανάθεση είναι εργαλείο που, αν χρησιμοποιηθεί με υπευθυνότητα, μπορεί να επιταχύνει διαδικασίες και να καλύψει μικρές ανάγκες με αποτελεσματικότητα, όμως πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εξαίρεση και όχι ως κανόνας στο γενικότερο πλαίσιο των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων.

Η χρήση της πρέπει να είναι περιορισμένη, πλήρως αιτιολογημένη και με διαφανή τρόπο, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος καταστρατήγησης της αρχής του ανταγωνισμού ή της διαφάνειας. Η Έκθεση 4/2023 του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει επισημάνει σημαντικές παθογένειες στην εφαρμογή της διαδικασίας των απευθείας αναθέσεων (όπως έλλειψη αιτιολόγησης, επανειλημμένες αναθέσεις στον ίδιο ανάδοχο, υπέρβαση ορίων, τεχνητή κατάτμηση κ.ά.).

Με την παρούσα εγκύκλιο παρέχονται οδηγίες αναφορικά με την ορθή και ενιαία εφαρμογή της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και τις ειδικότερες κατευθύνσεις που παρέχονται με την υπ' αριθ. πρωτ. 99864/15-12-2025 εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Νομικό πλαίσιο και περιορισμοί

Η διαδικασία απευθείας ανάθεσης προβλέπεται στο άρθρο 118 του Ν. 4412/2016, για συμβάσεις υπηρεσιών ή προμηθειών κάτω ορισμένου ορίου. Η χρήση της διαδικασίας αυτής επιτρέπεται μόνο εφόσον:

- η εκτιμώμενη δαπάνη δεν υπερβαίνει το σχετικό όριο για απευθείας ανάθεση (όπως ορίζεται στον νόμο ή σε μεταγενέστερες ρυθμίσεις),
- δεν είναι δυνατή η εφαρμογή άλλης διαδικασίας
- υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση για την απόφαση της απευθείας ανάθεσης.
- δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του υποψηφίου
- τηρούνται οι αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αναλογικότητας.

Δεν επιτρέπεται η «τεχνητή» κατάτμηση μεγαλύτερων αναγκών σε μικρές συμβάσεις ή διαδοχικές απευθείας αναθέσεις με σκοπό να υποκρύπτεται η υπέρβαση του ορίου ή η παράκαμψη ανταγωνιστικών διαδικασιών. Πρέπει να εξετάζεται από την αρχή εάν η ανάγκη μπορεί να καλυφθεί συλλογικά και να μην «σπάει» σε τμήματα για να εμπίπτει στο κατώτερο όριο.

Οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να διασφαλίζουν ότι η εκτιμώμενη δαπάνη της σύμβασης δεν υπερβαίνει το νόμιμο όριο απευθείας ανάθεσης. Η υπέρβαση καθιστά τη διαδικασία παράνομη.

Η απόφαση για ανάθεση πρέπει να περιλαμβάνει σαφή, επαρκή και τεκμηριωμένη αιτιολόγηση για:

- την επιλογή του συγκεκριμένου αναδόχου (π.χ. συγκριτική αξιολόγηση, αναφορά σε προσφορές άλλων υποψηφίων αν υπάρχουν)
- τη διαδικασία έρευνας αγοράς που προηγήθηκε
- πιθανή έκπτωση
- την έλλειψη άλλης διαδικασίας (π.χ. καθώς η διαδικασία διαγωνισμού θα δημιουργούσε υπέρμετρη επιβάρυνση).

Η υπ' αριθ. πρωτ. 99864/15-12-2025 εγκύκλιος του Υπουργείου Ανάπτυξης παρέχει συμπληρωματικές οδηγίες και κρίσιμες διευκρινίσεις, ως προς :

- την τήρηση των αρχών της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης,
- την απαίτηση για αυστηρότερη **αιτιολόγηση της σκοπιμότητας**
- την αποφυγή καταχρηστικής κατάτμησης του αντικειμένου της σύμβασης, μέσω ελέγχου του **συνόλου των ομοειδών/συναφών αναγκών** του ίδιου οικονομικού έτους. Η εκτίμηση της ανάγκης οφείλει να γίνεται συνολικά και εκ των προτέρων, στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού.
- την πρόσκληση υποβολής προσφοράς, η οποία απευθύνεται **αποκλειστικά σε συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς** και όχι αδιακρίτως στο σύνολο της αγοράς. Η αποστολή ανοιχτής πρόσκλησης αναιρεί τον χαρακτήρα της απευθείας ανάθεσης και συνιστά **ανοιχτή διαδικασία του άρθρου 27 ν. 4412/2016**. Επιπλέον, προβλέπεται η δυνατότητα αποστολής **δεύτερης πρόσκλησης** σε άλλο/ους οικονομικούς φορείς, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο από την αναθέτουσα αρχή. Η δεύτερη πρόσκληση αποσκοπεί στη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.
- την επαρκή τεκμηρίωση της επιλογής αναδόχου,

Είναι επίσης κρίσιμο να επισημανθεί ότι το άρθρο 118 ρυθμίζει την απευθείας ανάθεση δημοσίων συμβάσεων λόγω χαμηλής εκτιμώμενης αξίας, εντός των προβλεπόμενων χρηματικών ορίων. Η εν λόγω διαδικασία συνιστά αυτοτελή τρόπο ανάθεσης, κατά τον οποίο η αναθέτουσα αρχή δύναται να αναθέσει τη σύμβαση απευθείας σε οικονομικό φορέα, χωρίς προηγούμενη ανταγωνιστική διαδικασία, υπό την προϋπόθεση της τήρησης των αρχών της διαφάνειας, της χρηστής διοίκησης και της απαγόρευσης τεχνητής κατάτμησης. **Αντιθέτως,**

το **άρθρο 32** του ίδιου νόμου προβλέπει τη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, η οποία εφαρμόζεται κατ' εξαίρεση και αποκλειστικά στις περιοριστικά απαριθμούμενες περιπτώσεις που ρητώς ορίζονται στις σχετικές παραγράφους του άρθρου αυτού. Η διαδικασία αυτή **δεν συνιστά απευθείας ανάθεση**, αλλά ειδική ανταγωνιστική διαδικασία περιορισμένης μορφής, στο πλαίσιο της οποίας η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς και προβαίνει σε διαπραγμάτευση των όρων της σύμβασης.

Οδηγίες για ορθή τήρηση διαδικασίας απευθείας ανάθεσης

Η κατά περίπτωση αρμόδια υπηρεσία οφείλει:

- α) Να διασφαλίζει ότι η προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης γίνεται μόνο όταν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις.
- β) Να τεκμηριώνει επαρκώς τη σκοπιμότητα, το αντικείμενο, τον προϋπολογισμό και την επιλογή του οικονομικού φορέα, σύμφωνα με τις οδηγίες της ανωτέρω εγκυκλίου του Υπουργείου Ανάπτυξης.
- γ) Να μεριμνά για τη μη τεχνητή κατάτμηση ομοειδών ή συναφών συμβάσεων με σκοπό την αποφυγή των προβλεπόμενων διαδικασιών.
- δ) Να προβαίνει στις απαιτούμενες δημοσιεύσεις και καταχωρίσεις (ΚΗΜΔΗΣ και λουπά συστήματα), εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών.
- ε) Να τηρεί πλήρη φάκελο σύμβασης, διαθέσιμο για κάθε έλεγχο από τα αρμόδια όργανα.

Παρακάτω παρατίθενται αναλυτικά τα βήματα που πρέπει να ακολουθούνται για την ορθή τήρηση της διαδικασίας:

Βήμα	Περιγραφή
1. Έρευνα αγοράς	Πραγματοποίηση έρευνας αγοράς για τη δαπάνη της προμήθειας / υπηρεσίας, συλλογή στοιχείων τιμών, και πιθανών εναλλακτικών προσφορών
2. Σύνταξη μελέτης	Σύνταξη μελέτης με βάση πραγματικά στοιχεία αγοράς. Η μελέτη ενδεικτικά και όχι περιοριστικά πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον: έκθεση σκοπιμότητας ¹ , περιγραφή -τεχνικές προδιαγραφές, ενδεικτικό προϋπολογισμό και έντυπο οικονομικής προσφοράς. Το αντικείμενο ανάθεσης να είναι συγκεκριμένο, μετρήσιμο και χρονικά προσδιορισμένο . Να υπάρχει τεκμηριωμένη εκτίμηση κόστους, δηλαδή ο προϋπολογισμός να βασίζεται στην έρευνα αγοράς

¹ Η αιτιολόγηση θα περιλαμβάνει τουλάχιστον: την **υφιστάμενη κατάσταση** και το **πρόβλημα ή την ανάγκη** που καλείται να καλύψει η σύμβαση. Η ανάγκη δεν επιτρέπεται να διατυπώνεται γενικά ή αόριστα (π.χ. «για την εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας»), αλλά πρέπει να είναι **συγκεκριμένη και ελέγξιμη**. Υπενθυμίζουμε ότι για να αναληφθεί και να εκκαθαριστεί νόμιμα μία δαπάνη πρέπει να προβλέπεται από νόμο ή να εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες ή τους σκοπούς της υπηρεσίας.

Βήμα	Περιγραφή
3. Αίτημα χορήγησης βεβαίωσης	Αίτημα προς το Τμήμα Προμηθειών για χορήγηση βεβαίωσης περί μη διενέργειας διαγωνισμού ή υπέρβαση του ορίου απευθείας αναθέσεων για ομοειδείς εργασίες/προμήθειες, με <u>αιτιολόγηση και ως προς τη σκοπιμότητα της επιλογής της διαδικασίας αυτής</u> . Επισυνάπτεται η σχετική μελέτη.
4. Έκδοση δημοσιονομικών πράξεων	Με μέριμνα της υπηρεσίας που συνέταξε τη μελέτη, εκδίδονται : α) Πρωτογενές αίτημα, β) τεκμηριωμένο αίτημα και γ) Απόφαση Ανάληψης Υποχρέωσης
5. Αποστολή φακέλου δικαιολογητικών	Μετά την έκδοση των πράξεων των βημάτων 3 και 4, αποστέλλεται πλήρης φάκελος ² (και σε έντυπη μορφή) στο Τμήμα Προμηθειών για τη διενέργεια της απευθείας ανάθεσης. Στο σχετικό έγγραφο θα αναγράφονται τα στοιχεία των οικονομικών φορέων στους οποίους θα αποσταλεί η πρόσκληση. (Η επιλογή των οικονομικών φορέων γίνεται με ευθύνη της υπηρεσίας που συνέταξε τη μελέτη και κρίνεται σκόπιμο να επιλέγονται με βάση την έρευνα αγοράς, να έχουν αποδεδειγμένη δραστηριότητα στο αντικείμενο και να είναι πρόσφοροι και κατάλληλοι να εκτελέσουν τη σύμβαση. Κατά την κρίση της υπηρεσίας μπορεί να είναι ένας μόνο φορέας ή περισσότεροι).
6. Πρόσκληση ενδιαφερομένων	Με ευθύνη του Τμήματος Προμηθειών αποστέλλεται η σχετική πρόσκληση. Στην πρόσκληση πρέπει να καθορίζονται σαφή και αντικειμενικά κριτήρια επιλογής του αναδόχου σύμφωνα με τη μελέτη, ώστε να τεκμηριώνεται ότι η επιλογή πραγματοποιήθηκε βάσει αυτών.
7. Υποβολή και αξιολόγηση προσφορών	Οι προσφορές παραλαμβάνονται από το Τμήμα Προμηθειών και στη συνέχεια αποστέλλονται στην υπηρεσία που συνέταξε τη μελέτη προκειμένου να προβεί σε έλεγχο πληρότητας και νομιμότητας, και τελική επιλογή αναδόχου με αιτιολόγηση.
8. Έκδοση Απόφασης Απευθείας Ανάθεσης	Με ευθύνη του Τμήματος Προμηθειών εκδίδεται η σχετική Απόφαση Δημάρχου Απευθείας Ανάθεσης (δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ και στη Διαύγεια)
9. Συμφωνητικό	Με ευθύνη του Τμήματος Προμηθειών συντάσσεται και υπογράφεται το σχετικό συμφωνητικό, το οποίο μετά την απαιτούμενη ανάρτησή του στο ΚΗΜΔΗΣ κοινοποιείται στην αρμόδια υπηρεσία.
10. Τήρηση πλήρους φακέλου σύμβασης	Με ευθύνη του Τμήματος Προμηθειών τηρείται πλήρης φάκελος σύμβασης

Σε συνέχεια προηγούμενων εγκυκλίων υπενθυμίζεται η απαίτηση αποστολής πλήρους φακέλου δικαιολογητικών τουλάχιστον **είκοσι (20) ημέρες νωρίτερα** από την ημερομηνία υλοποίησης. Επίσης απαιτείται συνέπεια στη διαδικασία της αξιολόγησης προσφορών, καθώς μεγάλες καθυστερήσεις αναιρούν τον κατεπείγοντα χαρακτήρα των απευθείας αναθέσεων.

Επισημαίνεται ότι η μη τήρηση των προβλεπόμενων μπορεί να οδηγήσει σε ακυρότητα της σύμβασης ή σε διοικητικές/νομικές συνέπειες για τους υπαλλήλους που επιμελήθηκαν τη

² Επισυνάπτεται υπόδειγμα εγγράφου αναφορικά με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά του φακέλου

διαδικασία. Για τον λόγο αυτό η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ευσταθεί έναντι ελέγχου, γι' αυτό πρέπει να διασφαλίζει ότι κάθε απόφαση και ενέργεια είναι πλήρως τεκμηριωμένη και σύμφωνη με το νόμο.

Τέλος, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο ετήσιος προγραμματισμός προμηθειών, ο οποίος πρέπει να εφαρμόζεται από όλες τις υπηρεσίες και αποτελεί βασικό κριτήριο για την επιλογή της κατάλληλης διαδικασίας.

Η τήρηση των παραπάνω διαδικασιών είναι υποχρεωτική και η ευθύνη για οποιαδήποτε καθυστέρηση ή απόρριψη φακέλου βαρύνει αποκλειστικά την αρμόδια υπηρεσία.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, επισυνάπτεται το πλήρες κείμενο της σχετικής εγκυκλίου και παρακαλούμε για την ενημέρωση των υπηρεσιών σας.

Συνημμένα:

1. Η με αριθ. πρωτ. 99864/15-12-2025 εγκύκλιος
2. Υπόδειγμα αποστολής φακέλου

**Η Αναπλ. Προϊσταμένη Γενικής Διεύθυνσης
Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών**

Μικρούλα Ανθίτσου

Ακριβές Αντίγραφο
Τμήμα Προμηθειών - Κ0405
Sofianopoulou Panagiota
Δήμος Θεσσαλονίκης